

Nogmaals: 'Russische archieven', de 'never ending story'?

Het is al weer een paar jaar geleden dat wij onze archieven hebben teruggekregen die in 1940 door de Duitsers zijn geroofd en die na de oorlog in Rusland zijn terechtgekomen. Ze zijn dus twee keer geroofd: één keer door de Duitsers en één keer door de Russen.

Dat terugkrijgen was een lang proces. Toen men eenmaal wist dat er in Moskou archieven waren, dat was in 1990. is er op allerlei manieren geprobeerd die weer naar de rechtmatige eigenaren terug te krijgen. Bedenk daarbij dat in dat gebouw in Moskou archieven uit vele West-Europese landen stonden en dat de Nederlandse archieven van heel uiteenlopende aard waren, bijvoorbeeld Joodse archieven, van vrijmetselaars, vrouwenorganisaties, studentenpastoraat, etc. Steeds terugkomende namen bij dit proces waren in het begin dhr. Jansen en E. Ketelaar; later kwamen er namen bij als Patricia Ken-

nedy- Grimsted en F.J. Hogewoud. In een gesprek van Koningin Beatrix met president Poetin is het uiteindelijke besluit tot teruggave tot stand gekomen.

Nadat wij die archieven hadden opgehaald vanuit het nationaal archief in Den Haag (waar ze aan een chemische behandeling waren onderworpen tegen archiefongedierde), is er wat inventariserend werk in gedaan. Alleen al het feit dat het zo veel was dat we het eigenlijk niet konden bergen is er mede oorzaak van dat wij toen hebben besloten (het is een ALV besluit geweest) dat wij onze oude archieven zouden overdragen aan het Amsterdamse stadsarchief.

Daar zijn de omstandigheden voor het behoud van onze archieven het beste. Dit alles is alweer een paar jaar geleden. Ik was dan ook heel verbaasd dat er een bericht kwam dat er voor ons nog enig materiaal was in het Nationaal Archief in Den Haag. Het bleek namelijk dat er nog rest- materiaal was waarvan niet meteen duidelijk was waar dat thuis hoor-

Agenda Nederland

juni 2008

14 Studiegroep "De Mahatma Brieven"

juli 2008

1-6 juli: Naarden, School of the Wisdom, "The Afterlife in World Thought and Religion", door Prof. Robert Ellwood, voertaal Engels

augustus 2008

7-10: Naarden, Retreat "Ways of meditation" door Tran Thi Kim Dieu, voertaal Engels

oktober 2008

17-18-19 : Naarden, Dr. John Algeo over Harry Potter, voertaal Engels

november 2008

8-9 : Naarden, najaarsschool TVN over Karma en Dharma, voertaal Nederlands.

De nationale studiegroepen vinden plaats in de Tolstraat te Amsterdam.

Voor nadere inlichtingen over alle genoemde activiteiten kunt u contact opnemen met de T.V.N.: 020-6765672. Zie ook www.theosofie.nl.

de. Tevens werden we uitgenodigd voor de presentatie van een boek over dit gehele proces. Op donderdag 3 april 2008 ben ik daar naartoe gegaan en heb, naast het boek, meteen de archiefstukken die nog voor ons waren, meegekregen. Dat stukje archief bestond in hoofdzaak uit oprichtingsstukken van de groep "Jong Theosofen". Het is elke keer weer bijzonder om materiaal uit de dertiger jaren van de vorige eeuw in handen te hebben. Ook was er nog een *Sint Michaëls Nieuws* bij van mei 1940. Toen ik die uitnodiging kreeg dacht ik "dat is dus het sluitstuk van dit proces". Dit bleek echter een vergissing. De Russen hebben wel het gedeelte dat in de Russische sector van Berlijn stond meegenomen en, dat moet gezegd worden, goed verzorgd, maar het lijkt erop dat op veel plaatsen in het toenmalige Oostblok archiefmateriaal en boeken zijn opgeslagen waar men nog nauwelijks iets van weet. Naast onze archieven is toen ook de bibliotheek meegenomen. Al met al iets waar het hart van iedere archivaris sneller van gaat kloppen, vandaar de titel. Het lijkt dus wel een voorlopig eind te zijn, maar... je weet maar nooit!!!

Wies Kuiper

De jeugdigen van De Pijp

De buurt waarin ons hoofdkantoor staat heet "De Pijp". In de avond van 29 maart 2008 werd er een ruit van de bibliotheek aan de aan de straatkant ingegooid of geslagen en is er geprobeerd brand te stichten. Dat is op verschillende manieren heel erg. Op de eerste plaats, wonen o.a. Debby Wagenaar en Hans van Dongen daar boven, wat een levensgevaarlijke situatie zou kunnen zijn, maar ook omdat onze bibliotheek een onvervangbare hoeveelheid boeken bevat die gebruikt wordt voor studietoelagen en onderzoek door studenten van universiteiten en hogescholen. Op de derde plaats valt het gebouw onder de Rijksmonumenten.

Hans is nog naar de bovenverdieping gaan kijken of daar iets aan de hand was, want het was een geweldige knal. Ahmet Balei, het hoofd van het jongeren centrum dat aan de overkant van het plein zit werd ook gealarmeerd en ging buiten kijken. Hij had door wat er aan de hand was, heeft met zijn eigen handen die beginnende brand gedoofd en de politie gewaarschuwd.

Wij zijn Ahmet daar heel dankbaar voor. De politie

Agenda buitenland

mei 2008

- 24 3e All Ireland Conventie "Seeing Through the Heart", met gastspreker Ali Ritsema
29 mei t/m 1 juni Athene (Griekenland) Blavatsky Studies (Engelstalig) Thema: de wet van periodiciteit (Www.blavatsky.gr)

juli 2008

- 25-29: Wheaton, de 122ste Summer National gathering van de TS in Amerika "Understanding ourselves in the Cosmos", met Amit Goswami, Joy Mills en Ravi Ravindra

Agenda loges en centra

Voor nadere inlichtingen kunt u contact opnemen met de betreffende loges/centra (zie adressenpagina).

juni 2008

- 2 De Geheime Leer, studiegroep, Ineke Vrolijk (Arnhem)
3 Zomerserie: vragen en dialoog, gespreksavond, Ronald Engelse (Rotterdam)
14 De Geheime Leer, cursus, Ineke Vrolijk (Den Haag)
16 Het belang van meditatie (2), Willem Philip Waller (Arnhem)

U kunt schenkingen doen aan de TVN, aftrekbaar voor uw aangifte inkomstenbelasting. Ook legateren aan de TVN is een mogelijkheid. Voor meer informatie kunt u contact opnemen met de penningmeester van de TVN.

V e r e n i g i n g s n i e u w s

heeft het ontstane gat dichtgetimmerd en op maandagochtend is er meteen een nieuwe ruit ingezet. Kosten: meer dan €600. Het gebeuren heeft veel aandacht getrokken van kranten, televisie en radio. Uiteindelijk is door de brand een stel lamellen en een informatiebord vernield en de vensterbank beschadigd.

Op het jongeren centrum zijn Debby en Hans heel liefdevol opgevangen en zowel zij als het hoofdkantoor werden met een prachtige bos bloemen verrast.

Om vooral de jongeren bewust te laten worden van wat er "bijna" gebeurd was, hebben 132 kinderen en jongeren, in leeftijd variërend van 10 tot 17 jaar en nog enige ouderen, een petitie getekend met als tekst: Boeken verbrand je niet en *vooral* met mensenlevens mag je niet spelen. Dit was het initiatief van Ahmet en Meriam Tjin-A-Lin. Drie meisjes van Jeugd en Jongerenwerk De Pijp, Linda Ruiters, Lies Leen, en Maartje Epping, hebben op de scholen in de buurt verteld over de brandstichting en het pand. Op donderdagmiddag 10 april 2008 kwam er een delegatie van ongeveer 20 kinderen en jongeren onder leiding van Ahmet en twee begeleidsters

van het jongeren centrum in de Karel du Jardinstraat al die handtekeningen aanbieden.

Twee jongens, Mohammed en Othman, hadden alles geteld. Ook dhr. Egbert de Vries, stadsdeelvoorzitter, was aanwezig, wat het geheel een officieel tintje gaf. Rotha Bangma, hoofdbestuurslid en voorzitter van Loge Amsterdam en Pieter Mellema, werker op het hoofdkantoor, waren met mij aanwezig.

We spraken even over wat de bibliotheek is, over godsdienstige symbolen en dergelijke. Ahmet vertelde dat hij tegen de jongeren gezegd had: "Geert Wilders zal jullie wel dankbaar zijn, want wat hij niet gedaan heeft hadden die brandstichters bijna voor hem gedaan." En toen wilden alle kinderen zien waar de (vijf) korans stonden, want die staan vlak voor het ingegooide raam. Er werd door Rotha van Loge Amsterdam tevens gewezen op het feit dat er 1 juni a.s. een open dag is waar alle gebedshuizen en levensbeschouwelijke groeperingen aan mee zullen doen, ook de TVN. Onderwerp van de open dag is "Het Boek". Het is de bedoeling dat de deelnemende partijen hun locatie openstellen voor bezoekers. Om 12.00 uur begint de open dag en dan kunnen de eerste be-

zoekers binnenkomen. De dag eindigt tussen 16.00 en 18.00 uur. Een ieder is vrij om zich op zijn eigen manier te profileren, maar het moet wel betrekking hebben op "Het Boek" en dat zal voor de verschillende groeperingen een ander boek zijn: Bijbel, Koran, Thora, Geheime Leer. Deze open dag is natuurlijk een prachtige opstap om bezoekers en buurtbewoners te informeren.

Daarna was er limonade, thee en koffie en wat lekkers daarbij. Met Ahmet en dhr. Egbert de Vries hebben we nog even nagepraat en ook boven de zaal en het huis van Hans en Debby bekeken. Dit geheel bezegelde de goede verstandhouding die wij met elkaar hebben.

Wies Kuiper, voorzitter

5 april 2008 Naarden, voorjaarsdag TVN

Thema: Integrale Spiritualiteit.

Het ochtendgedeelte werd verzorgd door Coen Brandt die met de lezing *Onderscheidingsvermogen en heelheid* het volgende naar voren bracht:

De theosofie leert ons dat het ontstaan van de kosmos en van de mens een heel lang proces van evolutie is en dat ons nog een veel grotere ontwikkeling van het bewust-

Wist u dat in de Tolstraat 154 te Amsterdam niet alleen het hoofdkantoor van de TVN is gevestigd, maar ook de 'theosofische boekhandel Adyar' en de 'theosofische bibliotheek' met een unieke collectie theosofische, religieuze en esoterische literatuur?

V e r e n i g i n g s n i e u w s

zijn te wachten staat. Voor de mens staat de ontwikkeling van het denken centraal. Volgens het model dat ons in de theosofie is gegeven, is het denken aan de ene kant een werktuig van onze persoonlijke strevingen en begeertes, dit is kama-manas. Aan de andere kant kan het denken een werktuig zijn van de onsterfelijke mens; dit "hogere" denken wordt buddhi-manas genoemd en een van de belangrijkste kenmerken is het geestelijk onderscheidingsvermogen.

Hoe weten wij iets van de toekomstige evolutie van ons bewustzijn? Er zijn verlichte mensen (geweest) die hun leerlingen aanwijzingen hebben gegeven en hieruit zijn ook de tradities en religies ontstaan. Alle kennis die ons is doorgegeven is echter in feite tweedehands kennis. Het onsterfelijke in ons was en is al volmaakt, maar wij zijn er ons nog niet bewust van. Wij kunnen het wel ervaren in momenten van intuïtie en inzicht, maar het is niet genoeg om verlichting, bevrijding of heelheid te ervaren of te begrijpen: wij moeten het ook nog in ons dagelijks leven integreren en dat is een lang en moeizaam proces. De weg die wij dan gaan wordt wel het Pad genoemd.

Onderscheidingsvermogen (viveka) is daarbij een belangrijke stap. Dit is terug te vinden o.a. in het boekje 'Aan de voeten van de Meester'

(Alcyone – Krishnamurti), dat in eenvoudige bewoordingen hetzelfde beoogt als het 'Kroonjuweel van Wijsheid' van Shankara (advaita-vedanta – non-dualisme), en in de *Yoga Sutra's van Patanjali*.

In het "dualisme" is er een onoverbrugbare kloof tussen een onbeperkte god en de beperkte mens. Er zijn vele vormen van non-dualisme, met daarbinnen nog meer scholen, bijvoorbeeld de advaita-vedanta, waar men de lagere aard van de mens als een voorbijgaande illusie ziet, en waar men zich identificeert met Brahman, Dat waar allen één zijn; het Zen boeddhisme, dat alle ideeën als illusie ziet en vele scholen van hindoeïstisch en boeddhistisch tantrisme, waarin het lagere of voorbijgaande gewoon deel is van de uiteindelijke realiteit.

Wat is onderscheidingsvermogen? Natuurlijk is er een "grof" onderscheiden, dat duidelijke verschillen en overeenkomsten ziet, maar het geestelijk onderscheidingsvermogen heeft een aantal bijzondere kenmerken: het is "subtiel", ziet het verschil tussen dingen die driediglijk op elkaar lijken, het doorziet verwarringen (o.a. ook verwisseling van oorzaken en gevolgen), doorziet verborgen motieven. Ook blijkt dat het onderscheid vaak niet tussen de dingen ligt, maar er binnen; echte keuzevrijheid is niet de vrijheid tussen dingen te kiezen,

maar hoe wij vrij zijn binnen elke keuze en hoe wij daarmee om gaan (niet doen wat je wilt, maar willen wat je doet).

Als wij willen dienen, wie of wat dienen wij dan? Iemand (en zijn ik-gerichte ambities)? Een ideaal (een beperkt concept)? Dienen of het kweken van deugden leidt niet tot heelheid, maar wie vanuit de heelheid leeft, dient het leven. Het Pad is in ons, het is onze natuurlijke neiging. Wij hoeven geen zin te geven aan het leven, hoeven niets toe te voegen, alles is al in ons, wij moeten het eruit laten komen. Vanuit ons beperkte bewustzijn lijkt de heelheid het totaal andere, maar andersom geldt dat niet: voor de heelheid is er namelijk niets dat zich kan afzonderen. (verslag EKB)

In de middag gaf Frank Visser een inleiding: *Religie en spiritualiteit zijn op tal van manieren te bestuderen en te beleven*. Hij sprak over de benadering van Ken Wilber in zijn boeken over dat thema zoals: *Integral Psychology* (2000), *Integral Spirituality* (2006) en *The Integral Vision* (2007). Het woord 'integraal' betekent: omvattend, compleet en is een zo'n breed mogelijke paraplu. Het wil niet zeggen: spiritueel. Het is wel een veelkleurige lappendeken die je kunt onderzoeken op het verschil in diepte en hoogte. Bij voorbeeld: hoe kun je het hele spectrum in de politiek verklaren?

V e r e n i g i n g s n i e u w s

Waarom denkt de een zus en de ander zo? Er liggen veel emotionele vooroordelen. Integrale politiek beweert die te kunnen overstijgen. Wilber zegt dat de vraag eigenlijk is: waarom is er menselijke ellende? Links en rechts in de politiek vullen dat anders in, maar de waarheid kan in het midden liggen. Integraal wil zeggen dat je al die ingewortelde halve waarheden samen gaat onderzoeken, in plaats van elkaar te verketteren. Het extremisme aan beide kanten moeten we achter ons laten, omdat het niet meer van deze tijd is. Het is te bevooroordeeld en te afscheidend blind geconditioneerd.

Integrale spiritualiteit bestrijdt vooroordelen. Het ziet de religieuze veelkleurigheid binnen en buiten de religies. **De islam en het Christendom bestaan niet.** Mensen maken het, omdat ze psychologisch in totaal verschillende werelden leven op elk gebied. De kunst is de kleuren te benoemen en te herleiden tot de basiskleuren van het spectrum. Iedere psycholoog denkt anders over spiritualiteit en er zijn zoveel scholen. We moet goed luisteren voor

we hogere dingen gaan verzinnen. Wilber heeft geprobeerd recht te doen aan het mensbeeld van spiritualiteit en hij probeerde de vastzittende discussie erover wat lossier te maken. Hij doet dat onder andere met het volgende schema: 1 Quadrants: je kunt alles verdelen in de volgende vier: innerlijk individueel, uiterlijk individueel, innerlijk collectief en uiterlijk collectief. Dan heb je veel dwarsverbanden om aan te tonen hoe bepalend bijvoorbeeld opvoeding en cultuur is en dat kan heel diep gaan. Je kunt dan alles integreren. 2 Levels en 3 Lines: over niveaus en verticale lijnen van ontwikkeling. Er zijn stadia van religieuze ontwikkeling: magisch, mythisch, rationeel, pluralistisch en mystiek. 4 States: over staten van bewustzijn, zoals in oosterse en westerse opvattingen over mystiek. Natuurmystiek, duale en non duale mystiek. 5 Types: over het manlijke en het vrouwelijke. 6 Self: Wilber geeft aan dat je 'er niet uitkomt' zonder het zelf te noemen. Hij benoemt ik, mij: wat je van jezelf weet, en mijn: wat je jezelf toe-eigent. Maar hij noemt ook een I-I,

een Ik-Ik, een soort hoger zelf dat je kunt bereiken in meditatie. Zelf is Wilber nu in een post- metafysische fase, zegt hij. Hij zegt ook dat we terug moeten naar inzicht, omdat het klimaat van spiritualiteit platter en materialistischer aan het worden is.

Integrale spiritualiteit geeft aan dat alle religies verschillende aspecten meer of minder ontwikkeld hebben. Een stadium dat zich thuis voelt in de veelheid. Iedereen zit eigenlijk vast in zijn eigen stadium. In Amerika ben je bijvoorbeeld kansloos als atheïst, het ziet zichzelf nog steeds als: 'God's own country'. Zoals we lezen op de folder van de voorjaarsdag: Religie en spiritualiteit zijn op tal van manieren te bestuderen en te beleven. Dan kun je een profiel opstellen van elke grote religie. Hoe goed zijn alle stadia van denken: magisch – mythisch – rationeel – pluralistisch – mystiek in die religie vertegenwoordigd? In de ene is het magische oververtegenwoordigd, in de andere misschien het rationele. Een evenwichtige religie heeft overal ruimte voor. (verslag FvI)